

Udvikling · **Innovation** · Viden · Matchmaking · **Energi** · Samarbejde · Netværk ·
Bæredygtighed

Forsøgsbyggerier baseret på systemleverancer og åbne produktplatforme

Anders Thomsen

ant@teknologisk.dk; 72202236

Innovationsnetværket for
energieffektivt og bæredygtigt byggeri

Virksomheder og organisationer der deltager i dette projekt får adgang til:

Forsøgsbyggerier og deres platforme (teknik, proces, forretningsmodel)

Potentielle samarbejdspartnere

IP-retteligheder og juridiske aspekter omkring opbygning af strategiske partnerskaber om systemleverancer

Innovationsnetværket for
energieffektivt og bæredygtigt byggeri

Byggesektorens udfordringer

Lønandel i byggeriet er 50%. I industrien outsourcing af produktion hvis lønandel over 10%.

Dårlig indtjening hos entreprenørerne på 1 - 4%.

Årsag:

- Unikabyggeri med megen nyudvikling
- Tilbage loop uden værdiskabelse
- 30 % værdiskabelse på byggeplads

Skiftende parter få strategiske partnerskaber – men en del projektpartnering

Industrialisering af byggeriet kan løse nogle af byggeriets udfordringer

Opnå mere konkurrencedygtige byggerier/byggeprocesser idet en del af det løntunge håndværks- og monteringsarbejde kan effektiviseres i en industrialiseret proces. Dette vil også medføre en øget og mere konsistent kvalitet

Ved at højne den arkitektoniske kvalitet i de præfabrikerede bygge produkter (beton men også nye materialer) er der mulighed for at kvaliteten i bybilledet højnes uden at prisen bliver høj.

Den ultimative systemleverance involverer en totalintegration af værdikæden og leverancekæde

Råvarer

Producent

Leve-
randør

Fag-
entreprenør

Byggeplads

Affald

Program

Projektforslag

Udførelsesprojekt

Partnering

Indkøb

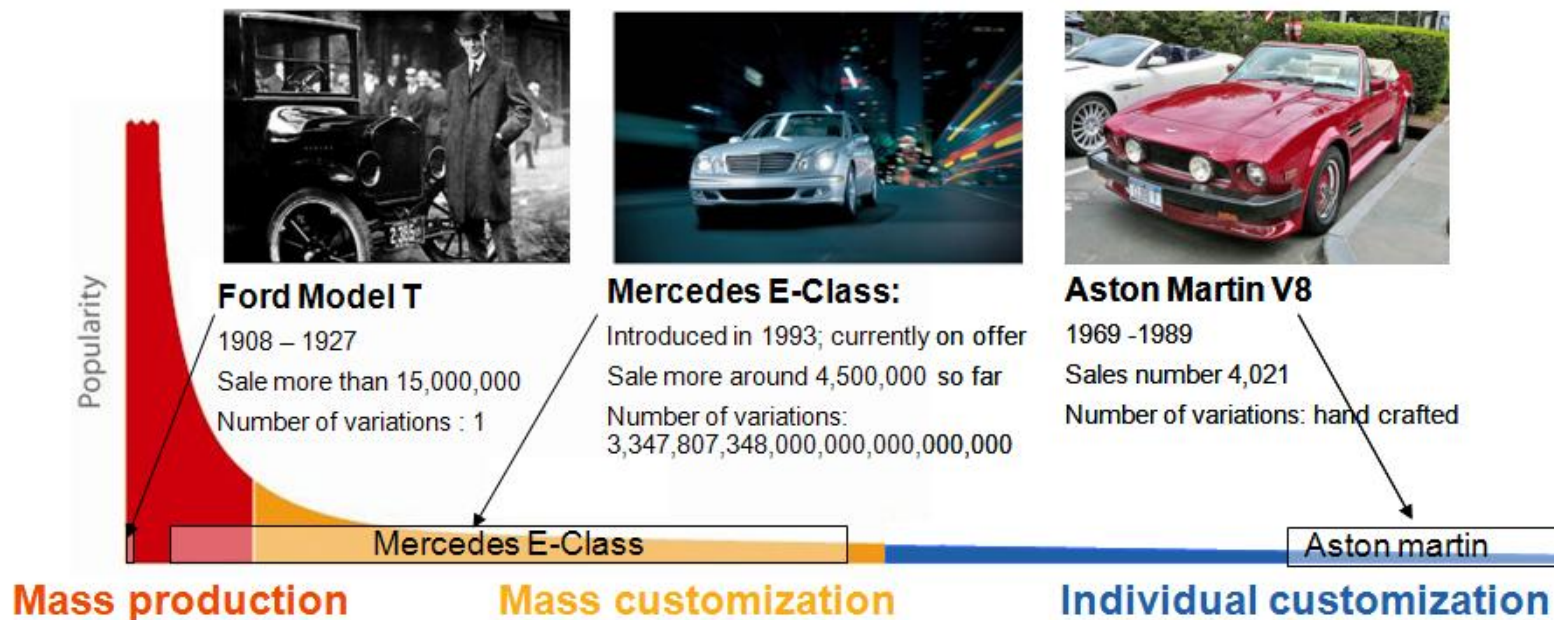
Leverance-
teams

Drift

Værdikæden

Leverancekæden

The long tail and “production” paradigms

Developed based on (Anderson 2006)

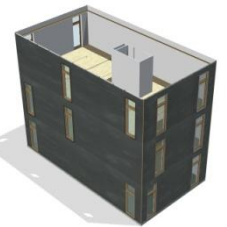
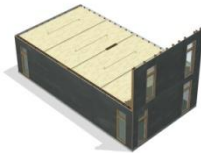
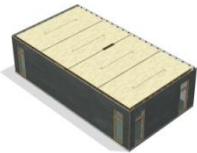
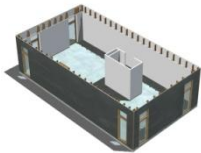
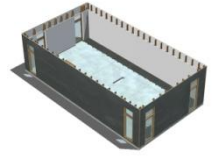
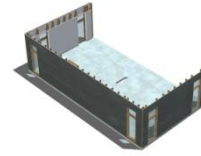
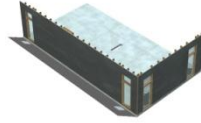
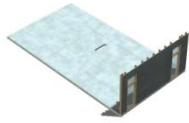
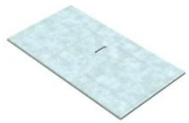
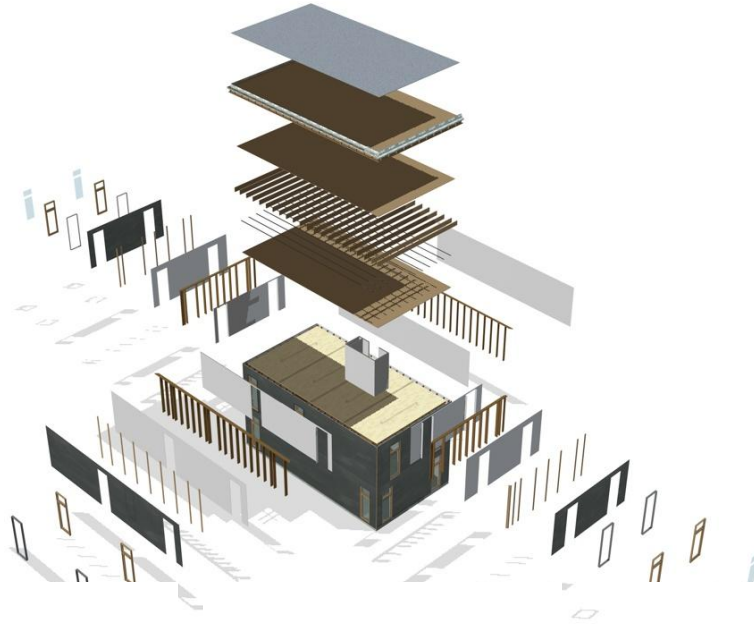
Systemleverancer kan løse nogle af byggeriers udfordringer

- Færre faggrænser i byggeriet (storentreprise-model)
- Færre parter der skal koordineres med i byggeriet (hver part leverer et mere forædlet produkt)
- En systemleverandør påtager sig et større leveranceansvar (design/customization, produktionsforberedelse, præfab, indbygning/montage, driftsservice)
- Højere kvalitet, hurtigere leverance, bedre økonomi for leverandøren og bygherren (der leveres et industrielt fremstillet produkt med indbygget erfaring på tværs af projekter)
- Udvikle processer og produkter igennem løbende forbedringer
- Faste parter i systemleverancekæden
- Håndterer og måle på hele processen

Byggetekniske platforme (tolerancer, geometrier, interface)

Energioptimering af eksisterende boliger

Ejendommen består 112 lejemål fra sidst i 1960'erne og fire af karréerne/ boligblokkene skal nu have en energimæssig overhaling – de skal opgraderes til energiklasse 1.

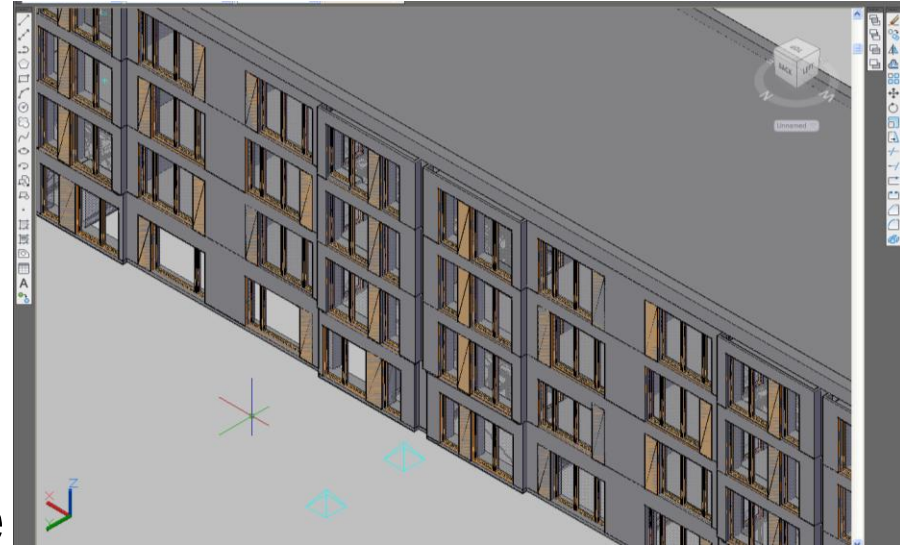

Formålet er at implementere BIM og systemleverancer i energirenoverings-projektet med henblik på aflevering uden væsentlige fejl og mangler til aftalt tid og økonomi.

Projektpartnere er:

Domea (bygherre), Mangor & Nagel arkitekter, Esbensen rådgivende ingeniører. Teknologisk Institut.

Man har valgt en **system-baseret løsning**, hvor de nye facader præfabrikeres og monteres i sektioner. Først tilvejebringer projektets rådgivere tegningsmateriale og stiller en række krav til den nye facade. Arbejdet udbydes derefter i en totalentreprise, hvor systemleverandøren får ansvar for i første omgang at detailprojektere en facadeløsning ud fra udbudsmaterialets funktionskrav (det økonomiske mest fordelagtige tilbud) og i anden omgang at montere facaden, så den slutter tæt og opfylder udfaldskravene.

Sunshinehouse konsortier

TEKNOLOGISK
INSTITUT

2010: New developers

Social housing

Sunshinehouse

Industrielt fremstillede energirigige rækkehuse, uden fejl og mangler

SUNSHINE HOUSE er et udviklingsprojekt, der omfatter 1 til 24 rækkehuse i 2 plan, baseret på Passivhus principperne. Rækkehusene vil blive placeret i Kolding og i Vollerup i Sønderborg.

Bag initiativet står Boligselskabet Domea A/S, Boligforeningen Salus A/S, Teknologisk Institut og Videnscenter for Industrielt Byggeri.

Rækkehusene skal bygges prefabricerede og skal desuden kunne certificeres som et Ræstehus. Rækkehusene skal i stil, udtryk og materialevalg tage udgangspunkt i den danske let-leve-tradition.

Målet med dette projekt er:

- At få flere forskellige bud på et prefabriceret super lavenergi rækkehus, der senere vil kunne masseproduceres i kommercielt øjemed.
- At give dansk byggeri parter flere forskellige danske og internationale bud på et tidstestet super lavenergi rækkehus.
- At udforske tankerne om begrebet Passivhus og dets byggeteknikker i let-leve byggeri i Danmark.
- At spørge den viden, der opnås, til alle danske byggeri parter, med det formål at højne bevidstheden om energisparet byggeri.
- At udføre med projektet, at skabe udviklingsmuligheder for leverandører til dansk byggeri.

Det fælles sekretariat bag projektet, ledet af Teknologisk Institut, vil arrangere workshop i startfasen om begrebet Ræstehuse.

Udviklingsprojektet er udbudt ved en præqualifikator og efterfølgende udbudsrunde.

Præqualifikationsrundes deltagere er udvalgt til 4 deltagere til den afgrænsede udbudsrunde, hvor 4 deltagere er udvalgt til at bygge 3 rækkehuse hver.

Et samarbejde mellem:

Domea
at home

SALUS
Boligselskabet Salus A/S

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

VIB
Videnscenter for Industrielt Byggeri

Dokumentation

Dokument ID: 25417

Dokumenttype: Forside

Dokument © 2010 Sunshinehouse

Skabt oplysende: 28. september 2010

Skabt revideret: 16. maj 2008

Sunshinehouses - Kolding (Domea)

De 4 konsortier:
EEC Living (Hassing Huset A/S)
Unit House (BM Tag A/S)
Zero House (BM Tag A/S)
Everhouse (Entrepreneur?)

Sunshinehouses - Vollerup, Sønderborg (SALUS)

De 3 konsortier:
EEC Living (Hassing Huset A/S)
Unit House (BM Tag A/S)
Zero House (BM Tag A/S)
EEC Living (Hassing Huset A/S)

Sunshinehouse tidsplan

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Bygherre	Sønderborg Sønderborg Andelsboligforening Afdeling 74, Vollerup Bygtoften 2 6400 Sønderborg Kontakt: Salus ved Jimmy Povlsen og Bjarne Baun Madsen	Kolding Kolding Ældreboligselskab - Afdeling 12204 c/o Domea Naffet 2 6100 Haderslev Kontakt: Domea ved Karsten Pedersen og Allan Brinch
Placering	Svanemosevej Vollerup 6400 Sønderborg	Gunnars Ager Dalby 6000 Kolding
Tidsplan	Byggemodning: Januar 2011 Opførelse: April - juli 2011	Byggemodning: Februar 2011 Opførelse: Maj - august 2011

Bygherre-rådgiver	Esbensen Rådgivende Ingeniører A/S Møllegade 54 - 56 6400 Sønderborg Kontakt: Torben Esbensen og Svend Bondesen
--------------------------	--

Sunshinehouse konsortier

TEKNOLOGISK
INSTITUT

Projekt	EeC Living	AI Sunshine House	Unit House	Everhouse
Omfang	Sønderborg - 6 huse Kolding - 3 huse	Sønderborg - 3 huse Kolding - 3 huse	Sønderborg - 3 huse Kolding - 3 huse	Sønderborg - 0 huse Kolding - 3 huse
Total-entreprenør	Hassing-Huset Fabriksvej 2 7760 Hurup Thy Kontakt: Kresten Larsen og Karsten Larsen	BM Tag A/S Lupinvej 18 9500 Hobro Kontakt: Mogens Madsen og Lars Sørensen Kildemoes	BM Tag A/S Lupinvej 18 9500 Hobro Kontakt: Mogens Madsen og Lars Sørensen Kildemoes	Steen Ginnerup A/S Ulvevej 26 7800 Skive Kontakt: Knud Madsen og Flemming Thybo
Arkitekt	Årstiderne Arkitekter Papirfabrikken 24 8600 Silkeborg Kontakt: Brian Andersen og Allan Overkær Christensen	AI-Gruppen A/S Refshalevej 147 1432 København K Kontakt: Tomas Snog	Prisme Arkitekter A/S Fredens Torv 1 8000 Aarhus C Kontakt: Lars Christensen	Dissing + Weitzling Dronningensgade 68 1420 København K Kontakt: Stig Mikkelsen og Birgitte Kullmann
Ingeniør	Grontmij Carl Bro Jyllandsgade 30 6400 Sønderborg Kontakt: Mike Vinge Madsen og Finn Sørensen	AI-Gruppen A/S Refshalevej 147 1432 København K Kontakt: Tomas Snog	Bascon A/S Åboulevarden 21 8000 Aarhus Kontakt: Poul Erik Kusk og Trine Vejsgaard	Viborg Ingeniørerne A/S Fabriksvej 4 8800 Viborg Kontakt: Martin Pedersen
Energi-rådgiver	Ellehauge & Kildemoes Vestergade 48 H, 2.tv. 8000 Aarhus C Kontakt: Klaus Ellehauge og Troels Kildemoes	Dansk Passivhus Center Algade 44 9000 Aalborg Kontakt: Søren Riis Dietz	Dansk Passivhus Center Algade 44 9000 Aalborg Kontakt: Søren Riis Dietz	Troels Kildemoes Kløverhøjvej 10 7760 Hurup Thy Kontakt: Troels Kildemoes

Workshop i Sunshinehouse

14 april 10.30 – 15.00 på TI i Århus

Dagsorden for mødet

Bygherrerådgivers og bygherres overordnede præsentation af projekterne i Sønderborg og Kolding

Konsortiernes præsentation af deres projekter

Drøftelse af tekniske løsninger i projekterne (tæthed, ventilation, energiforsyning, energiramme, passivhus kriterier)

Passivhus certificering

Konsortiernes planer for videreudvikling af husene

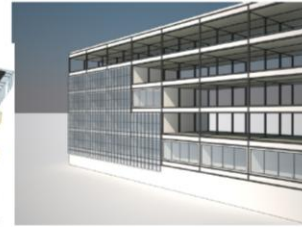
Eksportfremstød til eksempelvis Norge igennem FISH Norway

Eventuelt

Flexhospitaller med systemleverancer

Flexhospital - moduler

Moduler med forskellig funktionalitet placeres i strukturen som skuffer i en kommode.

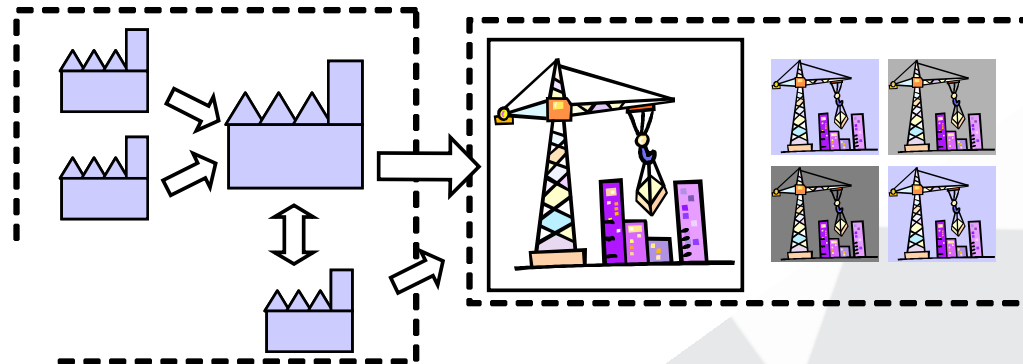

rne pharmaplan

Funktionskrav til Flexhospitalet

Det flexible hospitalskoncept (Top down)

- Tænke i arkitektoniske og system helheder og udvikle genanvendelige tilpasningsmulige løsninger
- Adressere markedet og ikke kun det enkelte byggeri

Systemleverancer:

Badeværelser og sengestuer
Operationsstuer
Laboratorier
Installationslofter
Demonterbare facader
Installationsgulve

Systemprodukter (Bottom up)

- Systemleverancer som indgår i flexhospitalet som funktionsmodul
- Afklare snitflader og konstruktionsregler, så man opnår konfigurering og ikke projektering

FISH Programme

www.fishclusters.dk

Future Industrialized Sustainable Construction & Urban Development

■ Top 10   ■ På dansk   ■ NetGroup

Du er her: FISH clusters

FISH clusters

- FISH China
- FISH Germany
- FISH Norway

About FISH clusters

- Vision
- Program scope
- Core offerings
- Deliverables
- Participants

FISH Organization

- Organizational chart
- Steering committee
- Key stakeholders
- Members

Fact >> *In 2020 all new buildings in Europe will be 0-energy buildings and every second house build in the world is expected to be build in China.*

How well is your organisation positioned for this opportunity?

NEWS – NEWS – NEWS – NEWS – NEWS – NEWS – NEWS

Welcome to the FISH clusters website. The overall vision of the FISH program is to provide a new and innovative business model that allows Danish companies and organizations to enter foreign markets for sustainable buildings and urban development.

The intention is to build a stronger market presence in China, Germany and Norway for Danish suppliers of technology for buildings and districts, architects and advisors, as well as research institutions.

